150 let POSTANE UREDNIK ČASNIKA SLOVENSKI NAROD

Josip Jurčič – véliki sin slovenskega naroda

Kratka zgodovina

Prvi urednik časnika je bil naš rojak Anton Tomšič, doma iz Dednega Dola pri Višnji Gori, ki je bil tako 1. slovenski poklicni časnikar. Slovenski narod je začel izhajati 2. aprila 1868 v Mariboru, in sicer trikrat na teden.

Program časopisa je bil narodnostno in liberalno usmerjen: temeljil je na programu Zedinjene Slovenije (1848), na slovenski vzajemnosti ter na zavzemanje za slovenski jezik in kulturo, ki sta bila tisti čas zaradi nemškega hegemonizma na veliki preizkušnji.

Po smrti Antona Tomšiča leta 1871 je uredništvo za kratek čas prevzel Ivan Železnikar. 29. maja, ki je zato praznik Občine Ivančna Gorica, pa ga je začel urejati Josip Jurčič, in sicer vse do svoje smrti leta 1881. Leta 1872 je Jurčič preselil sedež časnika v Ljubljano, kjer so se z ustanovitvijo delniške družbe Narodna tiskarna finančno gledano začeli boljši časi za Slovenski narod. Vendar pa se je po drugi strani povečalo število zaplemb časopisa, kar je njegovega glavnega urednika psihično obremenjevalo. Kljub temu je časnik 1. januarja leta 1873 začel izhajati kot dnevnik.

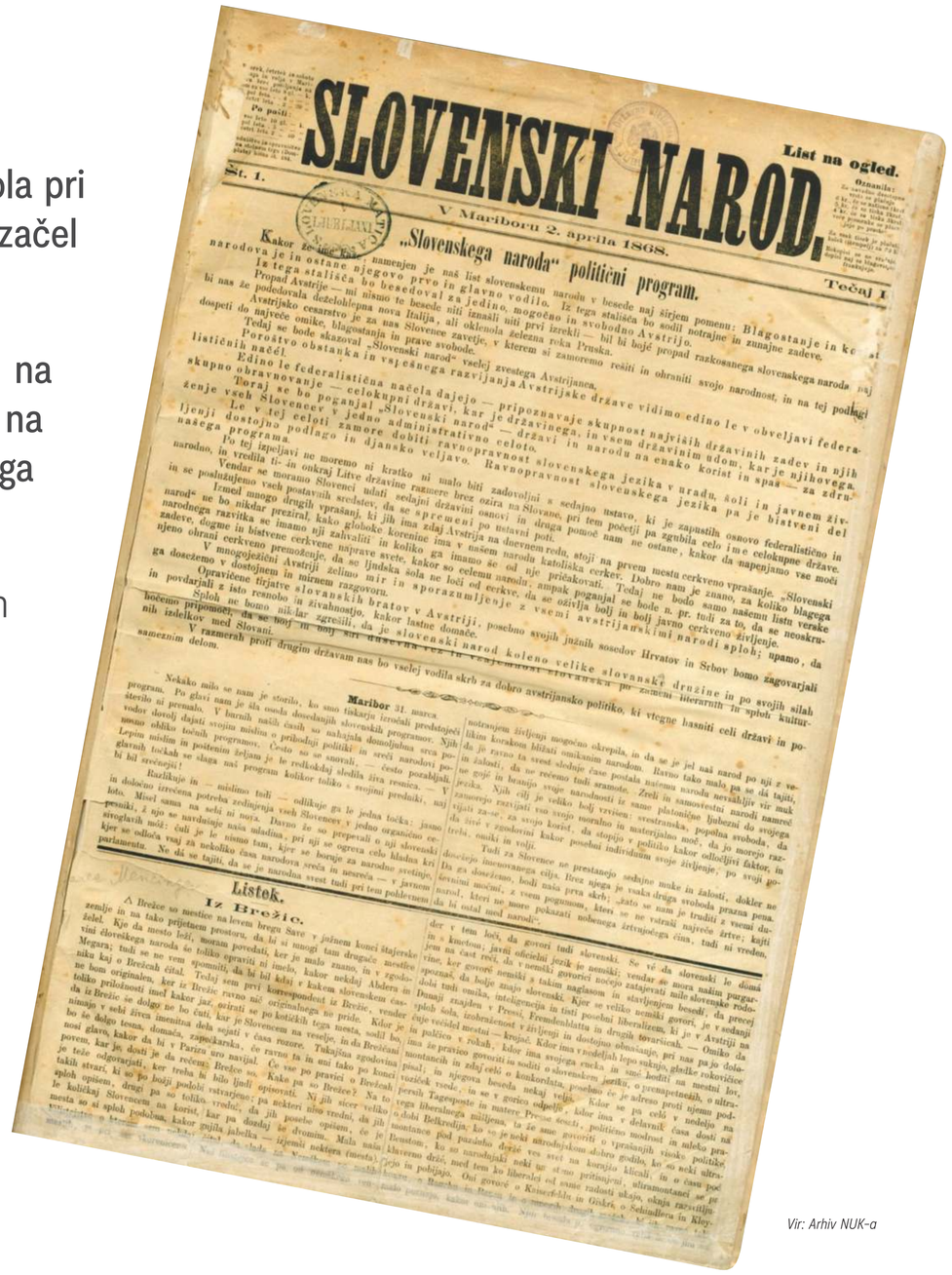

SLOVENSKI NAROD.

List na ogled.

V Mariboru 2. aprila 1868.

„Slovenskega naroda" politični program.

Maribor 31. marca.

Listek.

Iz Brežic.

Vir: Arhiv NUK-a

Jurčič - veliki domoljub

Prav z urednikovanjem tega časopisa je dal Jurčič nenadomestljiv prispeval k narodni zavesti takratnih Slovencev in boju za slovenski jezik ter njegovo ohranitev. Uredniško delo je bilo težko, sploh na začetku (v Mariboru), ko je Josip dostikrat prezebal in bil lačen. V Ljubljani teh težav ni bilo, ga pa je delo spričo dejstva, da je večino člankov za Slovenski narod napisal sam in z upoštevanjem velikih pritiskov njegovih političnih nasprotnikov, precej obremenjevalo. Vse to mu je onemogočalo osredotočeno literarno ustvarjanje. Kot je sam rekel, mu je “politika vezala razum in roke”.

Čeprav je Jurčič za svoje časnikarsko delo plačal visoko ceno (tudi z izgubo zdravja in predčasno smrtjo), pa smo mu lahko hvaležni, ker je verjetno odločilno pripomogel, da se je ohranil slovenski jezik in z njim njegova kultura.

Leto Josipa Jurčiča 2021